

militair Johannes Nestius, een luitenant en 5 vaandrighs teruggestuurd. De gezaghebber en de stuurlieden van de verongelukte bark Liefvallige zijn eveneens naar Batavia teruggegaan. Daar de journalen van dit schip verloren gingen, legden zij ten overstaan van het hoofd van de zeemacht Nicolaas Houtingh en de zijnen verantwoording af. Op grond van hun rapport zijn gezagvoerder Jacob de Klerk en onderstuurman Jan van Triet in de vergadering van 29 augustus 1766 vrijgesproken van wanprestatie en weer in dienst genomen. Maar omdat de andere stuurman Jan Fredriksz het bevel van de gezaghebber om te ankeren niet op tijd heeft uitgevoerd, is hij tot matroos gedegradeerd met een gagie van f 9,- per maand. De Noord Nieuwland kwam met de onlangs verworven kruidnagels en enige andere goederen t.w.v. f 13.677 behouden uit Ambon terug, evenals de Vrouwe Rebecca Jacoba, de bark Draak en via Java's Oostkust de sloep Taxisboom. [fol. 176] De barken Buis en Vrijheid, die eveneens uit Ambon waren teruggekeerd, zijn om rond Madura en de Oosthoek te patrouilleren en om de Engelsen, die zich daar volgens de geheime brieven uit Semarang ophouden, in de gaten te houden, op Java's Oostkust achtergebleven.

BANDA

Naast de sloep Troonprins kwamen met de brieven van 23 april, 19 mei en 21 augustus 1765 de Voorland en de Standvastigheid uit Banda terug met 693.837 pond vette, middelste soort en magere nootmuskaat, 603 sokkels foelie en diverse andere goederen totaal t.w.v. f 92.617. Maar de Giessenburg kwam op de heenreis in een zware storm en werd bij het binnengaan van straat Buton meegenomen door een sterke westelijke stroom, terwijl er geen ankergrond was. Het schip reageerde niet meer op het roer, het voormarszeil scheurde en zo liep het op de klippen. [fol. 177] Dit blijkt uit de brief van 10 maart 1766 van gouverneur Henrik Breton, die op de Oosthuizen naar Ternate op weg was. Samen met de pantjalangs Snuffelaar en Zwaan, de sloep Troonprins die naar Banda moest, en de pantjalar Sukelaar kwam hij in dezelfde tijd in groot gevaar en verklaarde dat het een wonder was dat ze niet hetzelfde lot hebben getroffen. Van de Giessenburg is de bemanning gered en de contanten, papieren, textiel, slaven en enige kleinigheden zijn in de Troonprins en Snuffelaar overgeladen en naar Banda gebracht. Het deel van de lading dat op Buton in veiligheid is gebracht, blijft daar onder garantie van de koning totdat het bestuur te Makassar het heeft laten ophalen. Enige andere goederen en het kruit kwamen met de pantjalar Swaan naar Batavia, waarop ook de schipper H. Huurman en de stuurlieden van het verongelukte schip waren. Nadat hun journalen door het hoofd van Compagnies zeemacht Nicolaas Houtingh en de zijnen [fol. 178] ten overstaan van de advocaat-fiscaal waren gecontroleerd en zij van plichtverzuim waren vrijgesproken, zijn ze in de vergadering van 4 juli 1766 weer geschikt voor dienst verklaard. Door het ongeval met de Giessenburg werd met de Voorland en Standvastigheid slechts 392½ last rijst op Banda ontvangen, waardoor volgens de brief van 23 april 1766 het bestuur reeds op 13 maart het rantsoen per hoofd op 20 pond per maand had moeten stellen. Geheel terecht drong het erop aan om reeds vroeg in het vaarseizoen proviand te sturen. Door een kleinere aanvoer van rijst vanuit Java's Oostkust met de Standvastigheid en Giessenburg had Banda 134 last minder ontvangen dan voorgenomen. Daarom is in de vergadering van 6 mei 1766 besloten om met het eerste opsteken van de westelijke winden naar dit eiland, dat zo vaak door uitbraken van de vulkaan wordt geteisterd, een volle scheepslading rijst te zenden. [fol. 179] Terwijl daartoe al op 9 mei de nodige instructies naar Semarang waren gezonden, is op 29 augustus besloten om daarvoor De Drie Papegaaien te gebruiken, die al naar Java's Oostkust op weg was. Op 1 september is het bestuur daar opgedragen om buiten de planken die bij het vervoer nodig zijn, in dit schip 400 last rijst te laden en het, zodra de wind gunstig is, naar Banda te laten vertrekken. Men hoopt dat er daar dan geen gebrek aan voedsel zal zijn. Bovendien is besloten om de Boscshenhove, Oosthuizen en Erfprins zo snel mogelijk naar Banda te zenden, hetzij via Java's Oostkust, hetzij direct, met nog 700 last rijst.